

Nr 171.

Godkänd av första kammaren den 29 maj 1922.

Godkänd av andra kammaren den 29 maj 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående dels vissa ändringar i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, dels ock ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst.

(Statsutskottets utlåtande nr 91.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen avlåten, den 14 mars 1922 dagtecknad proposition, nr 217, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1:o) antaga två vid propositionen såsom bilagor fogade förslag till dels vissa ändringar i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, att träda i kraft den 1 juli 1922, dels ock ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst, att träda i kraft den 1 januari 1923, ävensom

2:o) medgiva, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda de övergångsbestämmelser, som i anledning av de sålunda föreslagna ändringarna kunna finnas erforderliga.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition angående dels vissa ändringar i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila stats-

förvaltningen, dels ock ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst grundar sig på ett av allmänna civilförvaltningens lönenämnd den 3 mars 1922 i ämnet avgivet betänkande. Lönenämnden har därvid — under erinran om ett av kommunikationsverkens lönenämnd framlagt förslag till vissa ändringar i avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket m. fl. verk, vilket förslag lagts till grund för Eders Kungl. Maj:ts proposition nr 195 till innevarande års riksdag — framhållit, att, då det nya lönesystemet för allmänna civilförvaltningens del varit i tillämpning allenast sedan ingången av år 1922, tillräcklig erfarenhet givetvis ännu i de flesta fall saknades för ett självständigt bedömande av detsamma verkningar i olika hänseenden. De ändringar i vissa av avlöningsreglementets paragrafer, som lönenämnden föresloge, vore därför till stor del endast sådana, som för åstadkommande på förevarande område av största möjliga enhetlighet mellan de olika verksgrupperna, ansetts böra upptagas från det av kommunikationsverkens lönenämnd framlagda förslaget. Beträffande ändringarna i 11 och 12 §§ grundade sig desamma emellertid på vunna erfarenheter rörande tillämpningen av kungörelsen den 7 maj 1920 med vissa bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst.

Vad då först beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändrad lydelse av 10 § 3 mom. sista stycket av nu gällande avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, innehåller sagda författningsrum, att beslut om uppskov med uppflyttning i löneklass på grund av mindre välvitsordad tjänstgöring icke må fattas, utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig samt att sådant beslut skall avse viss tid, *minst ett och högst tre år*. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed. Motsvarande stadgande återfinnes i det för kommunikationsverken gällande avlöningsreglementet; dock må enligt detsamma dylikt beslut avse *minst ett kalenderkvartal och högst ett år*.

Ur likformighetssynpunkt har nu föreslagits, att tidsgränserna beträffande ifrågavarande uppskovsbeslut måtte för såväl kommunikationsverkens som allmänna civilförvaltningens vidkommande bestämmas till *minst ett halvt och högst tre år*.

Mot detta Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen icke funnit skäl till erinran.

Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma avser ändrad lydelse av 11 § i avlöningsreglementet för befattningshavare

vid statsdepartement m. fl. verk, äro, såsom ock allmänna civilförvaltningens lönenämnd erinrat, de i denna paragraf intagna bestämmelserna angående rätt att för placering i löneklass vid tillträdet av ordinarie befattning under vissa förutsättningar tillgodoräkna föregående tjänstgöring eller arbete, vad beträffar bestämmelserna i 1 och 4 momenten, hämtade från kungörelsen den 7 maj 1920 med vissa bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst och grunda sig till övriga delar på ett av 1902 års löneredgeringskommitté den 29 maj 1920 avgivet utlåtande (nr 198 av kommitténs skriftliga utlåtanden). Nyssnämnda kungörelse, som fortfarande äger giltighet i fråga om andra områden av statsförvaltningen än de verk, vilkas avlöningsförhållanden blivit reglerade enligt det för kommunikationsverken och allmänna civilförvaltningen gällande avlöningssystemet, avser, liksom motsvarande bestämmelser i avlöningsreglementet den 22 juni 1921, tillgodoräknande av sådant tidigare arbete, som utförts i *statens tjänst*. För kommunikationsverkens vidkommande återfinnas hithörande bestämmelser i 11 § uti avlöningsreglementet den 19 juni 1919. Vid allmänna civilförvaltningen kan därjämte enligt 2 mom. i förevarande 11 §, under vissa förutsättningar, tillgodoräknas en befattningshavare tid, varunder han utfört arbete *utom statens tjänst*. Någon motsvarande rätt är icke medgiven enligt kommunikationsverkens avlöningsreglemente. Däremot innehåller detta reglemente i 13 § en i viss mån likartad bestämmelse av innehåll, att Eders Kungl. Maj:t undantagsvis, och så framt vederbörande verks intressen sådant oundgängligen fordra, må, för förvärvande av särskilt kvalificerad person till viss tjänst inom verket eller för sådan persons bibehållande i tjänst, kunna, med viss begränsning, tilldela honom lön enligt högre löneklass än den, till vilken han enligt allmänna grunder eljest skolat hänföras.

Beträffande rätten att tillgodoräkna föregående arbete i statens tjänst äro de vid kommunikationsverken gällande bestämmelserna av betydligt inskränkta omfattning än de stadganden, som innehållas i 11 §, 1 och 3 momenten, uti avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen. Vid kommunikationsverken äro bestämmelserna sålunda tillämpliga allenast då fråga är om övergång från icke-ordinarie anställning till ordinarie tjänst men icke vid övergång från ordinarie befattning till annan sådan. Vidare kan tillgodoräknande, varom nu är fråga, vid kommunikationsverken avse endast föregående anställningstid vid samma statsverk, inom vilket befordran sker, och icke tid, varunder annat arbete i statens tjänst utförts. Ytterligare gäller vid dessa verk, att tillgodoräkandet endast må avse den tid utöver tre år under vilken

befattningshavaren efter fyllda 18 år i en följd innehaft anställning, varom fråga är; vid allmänna civilförvaltningen åter är allenast den inskränkningen föreskriven, att hänsyn icke må tagas till tid, som infallit, innan befattningshavaren uppnått en levnadsålder av 21 år, vartill kommer, att fråga om tillgodoräknande av tid, som icke varit sammanhängande, eller under vilken uppburits mindre vederlag än i allmänhet utgående ersättning, skall i varje särskilt fall underställas Eders Kungl. Maj:ts prövning. Slutligen kräves vid kommunikationsverken, att den föregående anställningen skall i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnas svara mot eller vara jämförbar med den ifrågavarande ordinarie tjänsten, under det att för allmänna civilförvaltningen motsvarande bestämmelse är sålunda avfattad, att det tidigare arbetet skall anses likvärdigt med eller av högre värde än det, vederbörande har att utföra å befattningen.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts i förutberörda proposition nr 195 framlagda förslag skulle 11 § i avlöningsreglementet för kommunikationsverken fortfarande avse allenast förhållanden vid övergång från icke-ordinarie anställning till ordinarie befattning. Det tillgodoräknande av föregående tjänstetid för placering i löneklass, som i vissa fall borde komma ifråga vid befordran från en ordinarie befattning till en högre sådan, har ansetts böra regleras genom ett stadgande, infört i 12 §. I sistnämnda paragraf skulle nämligen såsom hittills skett vid kommunikationsverken, föreskrifter lämnas för sådana fall, då övergång ägde rum från en ordinarie tjänst till en annan. Rätten att under vissa förhållanden för placering i löneklass tillgodoräkna föregående icke-ordinarie anställning har Eders Kungl. Maj:t emellertid, med hänsyn till vad nu gäller för allmänna civilförvaltningen, ansett böra utsträckas från att avse allenast anställning vid samma verk, där befordran äger rum, till att omfatta jämväl anställning vid annat statens verk.

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag till ändrad lydelse av 11 § i avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk, vilken paragraf avser förhållanden vid befordran till första ordinarie tjänst, innebär anslutning på förevarande punkt till vad i propositionen nr 195 för kommunikationsverkens del föreslagits, allenast med en mindre jämkning i syfte att även tidigare förordnanden å ordinarie tjänst må kunna komma i betraktande.

Beträffande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser 12 § 1 mom. i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 sammanfaller det-samma likaledes med den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lydelsen av motsvarande bestämmelser för kommunikationsverken. Med hänsyn till

de olägenheter, som äro förbundna med den i slutet av andra stycket utav förevarande moment stadgade inskränknigen i rätten att tillgodoräkna så kallad snedning, har Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, att orden »dock att vad sålunda stadgats icke skall gälla, då befordran till tjänst inom högre lönegrad inträffar före det tre år förflutit från tiden för en föregående befordran, som medfört dylikt tillgodoräkna» måtte uteslutas ur detta moment.

Eders Kungl. Maj:t har i övrigt förordnat införandet jämväl i avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen av de för kommunikationsverken föreslagna tilläggen till 12 § 1 mom., vilka tillägg avse dels åstadkommande av reciprocitet i fråga om tillgodoräkna av anställning vid befordran mellan olika verksamhetsgrupper, för vilka det nya lönesystemet antagits att gälla, dels rätt för ordinarie tjänsteman att vid befordran till högre tjänst i viss omfattning tillgodoräkna föregående förordnandetid, dels ock slutligen rätt att efter Eders Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall tillgodoräkna visst föregående arbete i statens tjänst. Med hänsyn till den föreslagna avfattningen av 11 § har dock Eders Kungl. Maj:t ansett, att på den tjänstgöring eller verksamhet i övrigt, som må tillgodoräknas enligt något av de två sista styckena av momentet i dess nya avfattning, bör uppställas kravet, att densamma skall i avseende å tjänstgöringens art och omfattning svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten.

Vad slutligen vidkommer de av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta ändrade bestämmelserna angående ålderstillägg för civila befattningshavare vid oreglerade verk stå dessa i överensstämmelse med ovanberörda, av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringar i avlöningsreglementets 11—12 §§.

De av Eders Kungl. Maj:t sålunda framlagda förslagen till ändrad lydelse dels av 11 och 12 §§ i avlöningsreglementet för statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, dels ock av bestämmelserna angående ålderstillägg för civila befattningshavare vid oreglerade verk har riksdagen ansett sig kunna bifalla.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, hava hittills gällande bestämmelser å nu förevarande område blivt i flera avseenden olikformigt tillämpade. Med hänsyn härtill och då beslutanderätten i frågor rörande tilldelandet av ålderstillägg och avlöningsförhöjning enligt Kungl. kungörelsen den 2 december 1921 angående beslutanderätten i vissa frågor om fastställelse av löneklass och tillerkännande av ålderstillägg i stor utsträckning överflyttats från Eders Kungl. Maj:t till de särskilda verken och myndigheterna, har riksdagen velat framhålla

angelägenheten av, att tillämpningen av de nu föreslagna bestämmelserna måtte bliva så enhetlig som möjligt.

Visserligen har i 5 § av nyssberörda kungörelse stadgats, att där beträffande befattningshavare, som i 1 § av kungörelsen omförmäles, tvekan uppkommer angående tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser, utlåtande må inhämtas från statskontoret, men synes det riksdagen angeläget att för större enhetlighets vinnande genom cirkulär till vederbörande verk och myndigheter uttryckligare inskräpes deras ovillkorliga åliggande att i varje fall, då någon som helst tvekan kan uppstå om den rätta tolkningen av bestämmelserna, inhämta statskontorets och eventuellt vederbörande lönenämnds yttrande.

I övrigt torde, om så kan anses erforderligt, särskilda föreskrifter rörande tillämpningen av bestämmelserna ifråga av Eders Kungl. Maj:t fastställas.

Vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit beträffande övergången till de nya bestämmelserna angående uppflyttning i löneklass och angående ålderstillägg har icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att utskottet ansett bestämmelserna ifråga böra samtidigt träda i kraft, och har riksdagen fastställt tidpunkten härför till den 1 juli 1922.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen

1) antagit följande

Förslag

till

vissa ändringar i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

10 §.

---

3. Uppflyttning till — — — löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

- a) att han — — — militär tjänstgöring;
- b) att uppskov — — — dess helhet; samt
- c) att tjänstemannen — — — från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas, utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett halvt och högst tre år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

---

11 §.

1. Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svåra mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

2. För samma ändamål, som avses i 1 mom., må befattningshavare, efter prövning av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, helt eller delvis tillgodoräknas jämväl den tid han utom statens tjänst utfört sådant arbete av direkt allmännyttig beskaffenhet, som i avseende å sin art och omfattning finnes ur det allmännas synpunkt svåra mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det arbete, han har att utföra å befattningen.

3. Vid sådant tillgodoräknande, varom i 1 och 2 mom. sägs, tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

12 §.

1. Därest ordinarie — — — högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträdet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig till godo den tid intill tre år, varunder han tillhört eller beräknats hava tillhört berörda lägre löneklass.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande tjänsteman, som vid befordran till tjänst vid något av ifrågavarande verk innehade ordinarie befattning vid annat verk, för vilket lönerreglering genomförts efter samma grunder, som tillämpats i detta reglemente.

Vid ordinarie tjänstemans befordran till tjänst inom högre löne-

grad må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselönen i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den befattning, han vid befordringen tillträder. Härvid må dock icke tillgodoräknas förordnande eller annan tjänstgöring av kortare varaktighet än sex månader i ett sammanhang.

För det ändamål, som i föregående stycke avses, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder må Kungl. Maj:t, efter prövning i varje särskilt fall, kunna tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han har att i den erhållna tjänsten utföra.

II) likaledes antagit följande

Förslag

till

Ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst.

I fråga om ålderstillägg vid ordinarie anställning inom den civila statsförvaltningen, med undantag av kommunikationsverken samt statsdepartement och övriga verk, vilkas avlöningsförhållanden blivit eller må bliva reglerade enligt det för nämnda verk gällande avlöningssystem, skola, i stället för vad härutinnan är genom kungörelsen den 7 maj 1920 (nr 212) stadgat, följande bestämmelser lända till efterrättelse:

1. Om den, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmande av hans rätt till ålderstillägg vid denna tjänst tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Vid sådant tillgodoräknande tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

2. Vid ordinarie tjänstemans befordran till tjänst inom högre lönegrad må, i den mån så prövas skäligt, för bestämmandet av hans rätt till ålderstillägg vid den nya tjänsten kunna tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit befattning, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den befattning, han vid befordringen tillträder. Härvid må dock icke tillgodoräknas förordnande eller annan tjänstgöring av kortare varaktighet än sex månader i ett sammanhang.

3. För det ändamål, som i 2 mom. avses, och under iakttagande i tillämpliga delar av där stadgade grunder må Kungl. Maj:t, efter prövning i varje särskilt fall, kunna tillgodoräkna tjänsteman jämväl tid, varunder denne eljest i statens tjänst utfört arbete, som i avseende å art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbart med eller av högre värde än det, han har att i den erhållna tjänsten utföra.

4. Om befattningshavare vid tillämpning av eljest gällande bestämmelser skulle i avseende å rätt till ålderstillägg hava kommit i förmanligare ställning, därest han befordrats till befattningen senare än som skett, må befattningshavaren tillgodoföras det eller de ålderstillägg vid befattningen, som erfordras för att nämnda förhållande må utjämnas.

III) medgivit, att Eders Kungl. Maj:t må utfärda de övergångsbestämmelser, som i anledning av de sålunda föreslagna ändringarna kunna finnas erforderliga.

Stockholm den 29 maj 1922.

Med undersåtlig vördnad.